

Mededelingenkrant

De Vergulde Swaen

Jaargang 6 - nummer 5 (025)

november 2009

Verleden dat herleeft, is altijd toekomst...

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" - Rotterdamseweg 53-55 - Tel. 078-6125681 - www.swaen.org
Tevens secretariaat van de Historische Vereniging Zwijndrecht

De Historische vereniging: Een doorzichtige organisatie met een duidelijke toekomst.

Tijden veranderen, mensen veranderen. Daar moet je als bestuur van een vereniging voor open staan. Dat betekent een ander bij deze tijd behorend beleid. Dat betekent dat zowel het bestuur als de leden hun verantwoordelijkheid nemen en onder ideale omstandigheden hun aandeel leveren aan een springlevende organisatie.

Het bestuur constateert, dat dit het moment is om het organisatie-bed flink op te schudden.

De leeftijd van enkele bestuursleden en het aftreden van de heer Marcel Deelen zijn daartoe ongetwijfeld mede aanleiding.

Wij prijzen ons gelukkig dat, dankzij de enorme inzet van velen, een nieuw elan bezig is te ontstaan op velerlei gebied.

Als voorbeelden zijn te noemen, de recent geopende expositie "Oude poppen, kunstig kant" en een nieuwe lay-out van de voorliggende Mededelingenkrant dankzij de voorlopige medewerking van Jan van Dalen (1947) van geboorte een rasechte Zwijndrechtster met veel ervaring op het terrein van Communicatie en PR.

En uiteraard streven we ernaar om de kwaliteit van de Mededelingenkrant te continueren, zo niet te verbeteren. Overigens geldt het eerdergenoemde elan voor alle aandachtsgebieden van de vereniging.

Duidelijkheid en openheid over en weer. Dat is de weg die wij samen moeten gaan. Dat zal de komende tijd aan de orde zijn.

Ik wens u veel leesplezier.

Piet van Rietschoten
voorzitter.

Expositie oude poppen en kunstig kant

Ik stond laatst voor een poppenkraam...

Met deze beginregel van een aloud kinderlied heette voorzitter Piet van Rietschoten de gasten welkom bij de opening van de expositie "Oude poppen en kunstig kant".

Links één van de vele antieke poppen die nu tentoongesteld worden. Rechts het echtpaar Oosterom.

Een speciaal welkom was er uiteraard voor mevrouw en mijnheer Oosterom, want zonder hen was deze expositie niet mogelijk geweest. Met de poppen uit het kinderliedje liep het niet goed af, want "de koopman ging op reis en de poppen raakten van de wijs". Zo niet met de poppen van Miep Oosterom. Zij vertelde dat de oude poppen in haar collectie veelal door haar echtgenoot Ad gerestaureerd zijn. Soms komen de poppen in stukken en brokken aan, maar na restauratie zien de poppen er weer als nieuw uit. Niet alleen worden de poppen gerestaureerd, ook wordt veel aandacht besteed aan de juiste kleding, haardracht en bijbehorende attributen. Bij hun speurtocht naar de juiste kleding voor de poppen kwamen ze ook in aanraking met antiek kant. Dit handgemaakte kant is eveneens te bewonderen op deze expositie. Om te illustreren dat men in de poppenwereld met zijn tijd meegaat, liet Miep Oosterom een hoogzwangere pop ter plekke nieuw leven baren. Met deze symbolische geboorte opende Miep de expositie. De genodigden, onder wie burgemeester Scholten en gemeentesecretaris van der Poel, konden vervolgens in de expositieruimte zien hoe kunstig en met liefde de poppen zijn gerestaureerd.

Mooi tentoongesteld

De expositieruimte was door de expositiecommissie omgetoverd tot een waar poppenmuseum, waarin door kleur en belichting de poppen letterlijk en figuurlijk in de schijnwerpers staan. Chapeau dus voor Fred van Stratum en zijn mensen. Alle aanwezigen waren onder de indruk van deze bijzondere tentoonstelling. Het heeft iets vertederends, die poppen, zoals ze daar staan en je aankijken. Te zien dus in de Vergulde Swaen tot en met 10 januari 2010. Beslist de moeite waard.

In memoriam

Joop Kamerman

Onze Joop Kamerman is op 10 september 2009 op bijna 81-jarige leeftijd plotseling overleden.

Hij was een trouwe medewerker, die niet alleen onze receptie bemande, maar ook met iedereen op belangstellende wijze communiceerde.

We gedenken met dankbaarheid zijn inzet voor de Historische Vereniging Zwijndrecht.

Zijn kinderen en kleinkinderen wensen wij troost en dankbaar gedenken toe.

Mededelingen

Lezing "Oude poppen; kunstig kant"

Ter gelegenheid van de huidige expositie, zal mevrouw Miep Oosterom-van Dalen een lezing houden over haar levenswerk. Deze zal plaatsvinden op a.s. woensdag 16 december, om 14.30 uur, in de Vergulde Swaen. Aanmeldingen alleen tijdens de openingstijden (zie colofon pagina 4).

Van de penningmeester

Het is belangrijk dat de penningmeester het toegezegde bedrag van de contributie op tijd ontvangt. Het komt voor dat sommigen vergeten dit over te maken, daarom worden er in deze periode aanmaningen gestuurd. We hopen op een spoedige reactie.

Ledenvergadering

Eind maart 2010 zal de ledenvergadering gehouden worden. Te zijner tijd ontvangt u nadere mededelingen.

Voorleesavonden

De inmiddels traditionele voorleesavonden hopen we weer te houden in de gezellige stijkkamer van ons museum. Er zijn weer acht woensdagavonden gepland.

De eerste avond is op woensdag 20 januari 2010 en vervolgens elke woensdagavond t/m 10 maart. De avonden beginnen om 20.00 uur. Geef u snel op, want de ruimte is beperkt, max. 12 personen. De prijs voor deze altijd goed verzorgde avond is € 6.00.

Rondleiding Gemeentehuis

Op maandagavond 14 september j.l. werden 40 vrijwilligers van de Vergulde Swaen ontvangen in het gemeentehuis en na koffie, thee en cake leidde burgemeester Antoin Scholten ons vol trots rond door het nieuwe en het oude gebouw.

Kloppend hart opnieuw een juweeltje

Het nieuwe gedeelte is heel transparant, heeft flexplekken, een ingenieus verwarmingssysteem en de raadzaal is voorzien van de modernste snuffjes. Vanuit de glazen verbindingsbrug met het oude gebouw, valt de groene long goed te onderscheiden, met het gemeentehuis als het kloppende hart. (Groene long is de groenstrook vanaf het Gemeentehuis via de vijvers aan de Willem van Oranjelaan en de Willy Sluiterweg tot aan de Bootjessteeg). Het oude gerestaureerde raadhuis uit 1933 van architect Pieter Verhagen is opnieuw een juweeltje.

Links het interieur zoals dat er in 1933 uitzag en rechts het interieur van de nieuwe vleugel. Alles zeer harmonieus op elkaar afgestemd.

De aanpassingen, die in de loop van de tijd hebben plaatsgevonden, zijn zoveel mogelijk ongedaan gemaakt. De kleuren van de glas-in-loodramen, kobaltblauw, mosterdgeel en roodbruin, zijn terug te vinden in de ruimte.

Een luchtfoto van de situatie in 1985

De voormalige raadzaal met zijn vele originele details is nu een prachtige trouwzaal. Ook de kamers waarin

B & W zetelen ademen de allure van weleer en de warme kleurschakeringen passen zelfs goed in deze tijd. Alle burgervaders van Zwijndrecht zijn vertegenwoordigd in de portrettengalerij.

In de kelder bevinden zich de vroegere postkamer en de cellen waar de gevangenen werden ondergebracht.

Dit alles en nog veel meer werd uitgebreid bekeken en de enthousiaste verhalen van onze onvermoeibare gids deden de avond voorbijvliegen.

Als verrassende afsluiting bezochten we de tentoonstelling van tientallen krijttekeningen, van de Zwijndrechtse schilder Willy Sluiter, die speciaal uit de kluis gehaald waren ter gelegenheid van de open monumentendag van zaterdag 12 september.

Met dank aan burgemeester Scholten, die als voortreffelijk gastheer zorgde voor een ware VIP behandeling.

Klazien Odekerken.

Stichting Vergulde Swaen bedankt haar vrienden

Dames Baan onthullen het Vriendenbord

Tijdens een gezellige bijeenkomst heeft Stichting De Vergulde Swaen haar "vrienden" in het zonnetje gezet.

In de gelagkamer werd donderdag 5 november 2009 een fraai bord onthuld waarop de sponsors van het eerste uur prominent staan vermeld. De veelal Zwijndrechtse ondernemers waren daarbij aanwezig. Na het welkomstwoord door voorzitter Piet van Rietschoten werd de officiële handeling verrassend genoeg verricht door de burens van het pand aan de Rotterdamseweg, de gezusters Baan. Ondanks hun hoge leeftijd, samen 166 jaar, waren de dames die heel hun leven al in dit gedeelte van Zwijndrecht wonen, graag bereid om de officiële handeling te verrichten. Tijdens de vrolijke speech, doorspekt met anekdotes, benadruk-

ten de nog immer scherpe zusters het belang van het hebben van Vrienden als sponsor voor de Stichting. Het door een aantal kundige vrijwilligers gemaakte bord heeft een opvallende plaats gekregen in de gelagkamer. De Stichting hoopt dat hierdoor meer sponsors het goede voorbeeld volgen. Voor een bedrag van € 150,- per jaar kan het werk van de Stichting al worden ondersteund en de naam van de gulle gever voor het nageslacht op het vriendenbord worden bijgeschreven.

Vooraankondiging:

De volgende expositie staat in het teken van WO II, met een accent op de april/mei staking en bevrijding. Van eind januari tot eind mei 2010.

Nieuwe aanwinsten

De Vergulde Swaen heeft twee prachtige reproducties in haar bezit gekregen. Deze twee afbeeldingen van het Huis te Meerdervoort krijgen een plek bij de afdeling genealogie, tussen de entree en de gelagkamer.

Het Huis te Meerdervoort in 1740

Tekening (links) in kleur door Aart Schouman. Deze tekening toont de voorzijde van het Huis met de stenen buitentrapp en de twee tuinvazen op fraaie sokkels aan weerszijden.

Links de geschoren haag naar de inrijpoort. Verder naar links het koetshuis met daarnaast o.a. drie spelende kinderen die touwtje springen. Onderaan de tekening staan de twee wapens van Meerdervoort.

Toegangspoort tot het Huis te Meerdervoort

Rechts afbeelding: penseel in kleur door Aart Schouman 1741. Op deze afbeelding staat de imponerende, rijk versierde poort van het Huis centraal, gezien vanaf de dijk. Links het Huis met een klein gedeelte van de tuin. De originele schilderijen bevinden zich in het archief van Dordrecht

De Pietermankerk door Clement Bezemer

Behalve de afbeeldingen van Huis te Meerdervoort (zie boven) heeft de Vereniging nóg een aanwinst verworven. Een schilderij van de Pietermankerk, van Clement Bezemer.

Van de heer Martin Boers uit Monster kwam de vraag of de Historische Vereniging Zwijndrecht interesse had om dit schilderij voor een symbolisch

bedrag over te nemen.

Dat heeft de HVZ graag gedaan en het schilderij hangt nu in de stijlkamer van het museum, dichtbij het geboortehuis van de schilder.

Uit de Werkgroepen

Werkgroep genealogie

In de afgelopen periode hebben we niet stilgezeten. Zoals u al eerder heeft kunnen lezen in de mededelingenkrant, is de genealogie-ruimte opnieuw ingericht en zijn we aan het inventariseren geweest, dit om eens precies op papier te zetten wat we nu eigenlijk in huis hebben aan microfiches, genealogieën en stambomen. We zijn nog niet helemaal klaar, maar zijn aardig op weg. Een aantal mensen heeft de weg naar de werkgroep genealogie weten te vinden, en die hebben we, met hun zoektocht naar hun voorouders weer een

beetje verder kunnen helpen. Ook zijn we momenteel bezig met een workshop Oud Schrift in het Erfgoedcentrum DiEP te Dordrecht. Acht dinsdagavonden proberen we dan oude teksten uit voorgaande eeuwen te ontcijferen, te lezen en te begrijpen (te transcriberen). Dit betekent wel dat we een paar interesseavonden niet aanwezig zijn in de Swaen, maar geen probleem, u kunt ons altijd bellen als u langs wilt komen voor een afspraak op een andere dag. Ook kunt u uw vraag stellen via de mail. Namens de werkgroep Genealogie, Geke Hams

Werkgroep Inventarisatie

Bij onze rondreis door Indonesië ontmoetten mijn vrouw en ik een echtpaar, waarvan de vrouw gedurende de hele reis steeds op zoek was naar in klederdracht geklede poppen. Na de reis bezochten wij het echtpaar om herinneringen op te halen. In de huiskamer stond een grote vitrinekast vol met in klederdracht gestoken poppen. We kregen uitgebreid allerlei bijzonderheden te horen over herkomst en geschiedenis van de poppen. Helaas stierf de vrouw en liet als extra herinnering voor man, kinderen en kleinkinderen deze verzameling na. *Echter zonder de bijbehorende verhalen.* Ook in het museum De Vergulde Swaen is een verzameling opgebouwd. Deze verzameling bevat voorwerpen die van alles vertellen over de geschiedenis van Zwijndrecht en de regio. Voorwerpen over b.v.: gemeente (bestuur), brandweer, tuinbouw (veiling), industrie, middenstand, bevolking (gezin – religie – scholen – verenigingen) en boeken (Zwijndrecht), zijn ruim aanwezig. Ook hier geldt dat we de verhalen, zeker voor de toekomst, moeten vastleggen! Hoe doen we dat?

Werkgroep Inventarisatie (vervolg)

Fase 1:

De werkgroep Inventarisatie is gestart om alle aanwezige voorwerpen te nummeren, te fotograferen en globaal te beschrijven. Geschat aantal voorwerpen 4.000, waarvan er inmiddels 2.500 verwerkt zijn. De werkgroep is hiermee zeker nog een jaar bezig!

Fase 2:

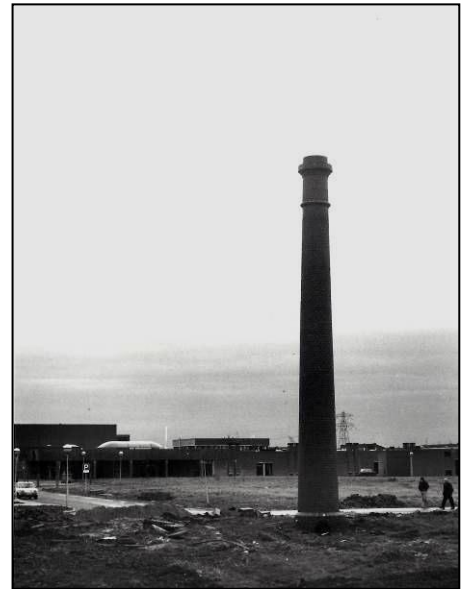
Na deze globale inventarisatie moeten, in een speciaal daarvoor ontwikkeld programma, alle bekende gegevens van de genummerde voorwerpen worden opgenomen. Wij zoeken vrijwilligers die zich met het invoeren van de gegevens in dit programma gaan bezig houden. Dit werk kan nu al gestart worden. Wie komt ons daarbij helpen? Wij zijn iedere woensdagmiddag in het museum aanwezig. Namens de werkgroep, Bas van Gurp

De pijp uit

De HVZ ontving uit Aerdenhout de vraag of we een foto hadden van een schoorsteenpijp die op het land van T. van der Ven in Walburg had ge-staan.

Gelukkig konden we hem helpen en kregen van de vragensteller wat achter-grondinformatie. Hieronder zijn verhaal...:

“Bedankt voor de foto van de schoorsteen. Het betreft hier een 16 meter hoog bouwsel, dat mijn vader, J.P. Geelen (roepnaam Sjeng), uit Meer (Limburg) in 1928 bouwde in opdracht van T. van der Ven.

De bouwtijd bedroeg 9 dagen en de aanneemsom was, schrik niet, 95 gulden. Dat was exclusief materialen, zoals de voor schoorstenen speciaal vervaardigde radiaalstenen. Deze werden op de bouwplaats geleverd door Steenfabriek Canoy-Herfkens uit Tegelen, die ook het ontwerp en de bouwtekening verzorgde. Mijn vader bouwde in de periode 1911 – 1930 ca. 110 lage en hoge fabrieksschoorstenen in het gehele land. Zijn wellicht beroemdste is de nog bestaande 60 meter hoge schoorsteen bij het ir. D.F. Wouda-gemaal in Lemmer; het complex uit 1920 staat sinds 1998 op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

Andere exemplaren die hij bouwde in de omgeving van Zwijndrecht betreffen de eveneens 16 meter hoge schoorsteen voor tuinder C.A. Kleyne in Hendrik-Ido-Ambacht, ook in 1928, de 40 meter hoge schoorsteen van de voormalige N.V. Stikstofbinding Industrie Nederland in Dordrecht uit 1918, de 26 meter hoge schoorsteen uit 1925 voor de N.V. Dordrechtse Asphaltfabriek en naar alle waarschijnlijkheid ook de 32 meter hoge schoorsteen uit 1916 van de voormalige koekjesfabriek Victoria.

Met een vriendelijke groet en dank voor uw behulpzaamheid, Pierre Geelen”

PS van de redactie: de schoorsteen van T.van der Ven is in 1977 afgebroken.

Colofon

“De Vergulde Swaen Mededelingenkrant” is een uitgave van, voor en door leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor de Oudheidkamer. Verschijnt minstens 4x per jaar. Overname van tekst en beeld is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 – 9766. Oplage: 660 exemplaren. Kopij inleveren voor de volgende uitgave: voor 1 januari 2010

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC Zwijndrecht of via e-mail: verguldeswaen@telfort.nl. De “Vergulde Swaen” is geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en 's zondagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur. Informatie en reserveringen: Telefoon 078-6125681 www.swaen.org